

ROKA ZA STENO

nova slovenska drama

(Ob krstni predstavi)

"Obup je tista minuta, do katere sta prišla kazalca na svetovni uri..." prica Neznanec v uvodu Rozmanove izvirne slovenske drame "Roka za steno", ki jo bo v krstni predstavi uprizoril Gledališki odsek Slovenske kulturne akcije v soboto 6. aprila in katere visoko pokroviteljstvo je prevzel naš vladika, prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman. S to zatrditvijo uvodne misli v dramo pa je nakazan že tudi osnovni zametek celotnega dela. Naš čas je zašel v slepo ulico — v obup, iz katerega ne vidi izhoda. Steno svojega življenja smo z osebnimi krizi in težavami do konca porinili, Atomski vek, v katerega smo prešli po letu 1945, nas je zagnil s plašcem groze in apokaliptične panike. Vse je obup, brezizrazje, izničnost do konca, brezcilnost, umiranje v življenju, nezavestnost do tega, kar utegne prinesiti jutri. "Črne barve, res, same črne barve..." in, kaj vidi moderni človek prenekaterikrat kot resnično samo črne barve? Obup — je edini logični rezultat iz tesnobe, ki nas je zajela. "Ne misliti, ne misliti ničesar, na nikogar. Ležati na tej široki, mehki in topli postelji kakor pod kamnitim pokrovom. Ne misliti nazaj, ne misliti naprej, uživati trenutno slast..." kot pravi Dekle, četrti prica obupa v dramo, neke sredi svoje grozotne zgodbe. Ta "ne misliti" je zajel tudi slovenskega človeka, ne misliti iz obupa, ne misliti iz razočaranja, ne misliti iz onemoglosti, ko so vse sile, ki si jih položil v idealizem visokih vzorov, na vid proč, ko je vse, kar si gradil, tvegal in dal — manj kot dim, ko ti je upanje samo še lopa pravljica in ni "možno po vsem tem govoriti o upanju teh desetih let, na katerih vhodu stoji ta grozna zgodba moja in drugih...", povedano z grenkimi besedami prve priče iz drame, Fanta, ki se je na neumljiv način rešil iz skupnega groba v Rogu ali kje drugje.

Rozman je s svojo dramo ujel svoj čas. V tem je nov. Je sodoben. Je zvest tudi osnovni zahtevi dramskega ustvarjanja, ki je po Hamletovo, "da drži svoji dobi in času zrcalo...". V Rozmanovi dramo je naša doba, je tragedija naše dobe, je tudi tragedija slovenskega človeka, na tej in na oni strani stene. A tragedija ima svoj zametek, ima svoj višek, ima svoj sklepni akord: svojo kátharsis — očiščenje, rešitev. Tudi svetovna tragedija tako, tudi naša narodna. V Rozmanovi dramo je očiščenje in rešitev v nas samih. "Roka za steno — to so tiste resne besede..." Z njimi prižge skrivnostni Neznanec v dramo ne le žarek upanja v brezup teh dni, marveč snop slepeče svetlobe, ki vse razsvetli, vse razžari, vse v plamenu dušnega in telesnega trpljenja očisti. Ni le črno, ni le obup kot končno in poslednje, saj "za našo steno nas spremlja nevidna roka, naše upanje... Vse v nas nosi sled tiste ljubezni za steno, pa naj bo na prvi pogled še tako brez vsake sledi svetlobe."

S to tako katoliško, a ne tendenčno mislijo, seže "Roka za steno" ne le v samo slovensko, marveč tudi v univerzalno območje, v tesnobo in za zaprta vrata sodobnega človeka sploh. V tem je njena plemenita vrednost, v tem — ni smeja ta trditve — tudi ponos moderne slovenske dramatike, Rozman je s svojim dramskim prvcem odprl nova vrata. Avtor, ki v teh časih ne zna prisluniti svoji dobi in utripom sočloveka, je lahko morda muzejska zanimivost, ni pa zvest nalogi, ki mu jo umetniško poslanstvo nalaga. Smo že daleč mimo naturalističnega opisovanja gojih dogodkov izven nas. V gledališču kot v vsej drugi sodobni umetnosti je danes živa ena težnja: priletnosti človeku na znotraj, ne na zunaj; ujeti njegov notranji nemir, ne le zunanjo podobo. In notranji nemir človekov je v teh časih več kot velik. To ni hlepenje po novem zaradi novega, marveč odjek časa, v katerega smo prišli. Če se je kdaj umetnik zavedal svojega poslanstva, se ga v atomskem veku prav gotovo v veliki, vzvišeni meri. Pappini, Mauriac, Graham Greene, Julien Green, Fabbri, Hochwaller, Anouilh, Faulkner, pa še vrsta drugih prihajajo.

Tako tudi po zunanji dramski tehniki Rozmanova drama ni oholo teženje za novim, za modernim, marveč osebnostni izraz hotenja, ki ga narekuje čas. Gledališče je bilo v umetnosti od nekdaj najživejši in najiskrenejši odraz svoje dobe. Danes ne manj kot v davni. Tudi v svoji tehniki. Še posebej v tehniki. Vekovita borba za obliko in izraz. Ta borba je v "Roki za steno" očitna. Marsikoga bo presenetila. A preseneča tudi doba, v kateri živimo. In preseneča tudi človek naše dobe. In presenečamo iz dneva v dan sami sebe.

V svetovnem gledališču oblikovna tehnika, ki jo bomo srečali v "Roki za steno", ni novost. Več kot petdeset let je tega, kar je živel v Claudelovih dramah. Mimo nje niso mogli ne D'Annunzio, ne Pirandello, ne Marinetti, ne Lenormand, da se spomnimo samo mojstrov. O'Neill je gradil iz nje, Anouilh in Fabbri sta docela v nji, Benavente in Casona se ji ne ogneta, Sartre, Priestley, Williams, Achard, Maugham, Miller in Lavery so je polni, Čehov jo je začel kot dramatik, Stanislavskij in za njim Reinhardt, v naših časih Barrault in Olivier so ji dali odsko potrdilo. Pri

(Konec na naslednji strani.)

Kaj naj tedaj storita gledališče in film, da bosta izpolnila svoje plemenito poslanstvo? Ustvarjati morata umetnost, umetnost v najširšem in hkrati v najčistejšem in najbolj vzvišenem pomenu besede.

Naloga in poslanstvo umetnosti je v tem, da z živostjo estetske predstave dviga duha v višave umskega in нравnega ideala, ki daleč preseže čutne sposobnosti in zgolj snovni svet, ki se vzpenja k Bogu, najvišjemu Dobremu in popolni Lepoti, ki je vir vsega dobrega in vse lepote. Umetnost, resnična umetnost z vso igro svojih oblik, senc, luči, z melodijo petja ali s prefinjenim spreminjanjem glasu v preprosti recitaciji pa daje duhu svetlobo in ubranost, podoživlja in vzbuja čustva in nagibe, ki so spali ali pa skrivnostno klili v človekovem sreću.

Je pa še neka druga povezanost, ki ji je bolj kot vsemu, bi lahko rekli, podrejena dramska umetnost. Občinstvo, vse prevzeto, ki pozablja, da je prišlo v gledališče gledat in poslušat, zaživi z igro na odru, v kateri se do neke mere samo spremeni bolj v soigralca kot pa v golo pričo v dvorani; občinstvo, ki živi tam, čuti, utripa, zadržuje dih z vso silo svojih zmožnosti, z vso živostjo svoje domišljije. Ves ta silni notranji nemir v gledalcu pa ste sprožili in ga vedno znova oživljate vi, igralci in igralka. Na vid najbežnejši vtis zadobi po vas pri občinstvu trajno, skoraj neminljivo vrednost. Gledalec odhaja iz gledališča poln globokih prepričanj ali pa nevarnih predodgov, poln vzvišenega hotenja ali pa nizkih strasti prevzet. Neizmerno velika je tedaj vaša odgovornost!

Čudovita, a hkrati tudi plemenita in vzvišena odgovornost, ki se je skušate vi, ljubljani sinovi in hčere, tako vredno zavedati. Če danes različni avtorji že sama izpričana zgodovinska dejstva tako tendenčno in pristransko predstavljajo ter jih postavljajo v službo docela nasprotujočih si misli, kaj naj tedaj rečemo o drami, ki tako neposredno vpliva na gledalčovo duševnost, na njegova čustva, na domišljijo, na notranje vtise, še vse bolj kot na njegov razum in na njegovo trezno sodbo?

PIJ XII. Nagovor gledališkim igralcem 1945.

Začetek kulturnega leta

pod pokroviteljstvom prevz. škofa dr. Gregorija Rožmana

v soboto 6. aprila točno ob osmih zvečer, v kolegiju "Santa Rosa", Bm. Mitre 1655

krstna predstava izvirne slovenske drame

Branko Rozman

ROKA ZA STENO

Ponovitve ne bo.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Slovenci se je prvi poslužil Grum v svojem "Dogodku v mestu Gogi". Rozman je ne oživlja. Je ne posnema. Ji ne prisluhne, ker bi hotel biti "moderen". Se je poslužil, ker je iz njega samega; ker mu je drugače nemogoče povedati, kar povedati hoče, nemogoče ujeti, kar njegovo pero ujeti hoče. Ta tehnika je iz umetnikove stvariteljske sile same, zato njegova, ne kopija! Je nujna časa, ki mu jo narekuje, kot sta neznanemu avtorju srednjeveškega misterija in mirakla čas in človek v času narekovala obliko, ki je še danes poleg gotških katedral ena najzgovornejših priči tiste dobe.

Tisto običajno vprašanje: kaj je vsebina drame? Vsebinska je v nas samih, mi sami smo vsebina drame. Ljudje. Ljudje v času in v svetu. Naši ljudje posebej. Igralci? Vsi do zadnjega, ki bomo prišli k predstavi, pa nič manj tisti, ki ne bodo prišli. "Drama, ki jo že deset let igramo vsi, ki smo tukaj, in tisti, ki jih ni..." Vsebinska vseh desetih in preddesetih let naše tragedije in potem bega v svet, naših razočaranj in mnogokrat našega obupa. Tragedija zlosrečne izdaje v Vetrinju, množičnega pokolja po domačih gozdovih, tesnoba tistih za steno domovine, "v zaporih in na prisilnem delu", tesnoba vseh naših ljudi v Novem svetu in po vseh ostalih kontinentih. Vsi smo igralci v tej drami, a hkrati vsi — "priča njih upanja in priča sence za vrati".

Zato tudi režija in igranje — vsem vse, kar se največ da. Iz teme v luč, iz brezna na vrh, iz obupa v upanje, iz sovraštva v ljubezen, iz nebrzičnosti in odgovornosti, iz mlačnosti in plamen, iz belega v črno. Če bi povedali več, bi razblinili čar in skrivnostnost predstave same.

Rozmanova drama, bodo verjetno omenjali, predstavlja nov korak naprej... Shakespeare s Hamletom pa jim odgovarja: "Besede, besede, besede..." Če pa zapišemo iskreno, kot doživljamo: "Roka za steno" je izpoved nas samih, je upanje v naš brezup, je žarek Milosti v našo temo, vem, da se nismo zmotili.

- nj -

obrazi in obzorja

Branko ROZMAN: ROKA ZA STENO

Drama "Roka za steno" je novo delo, prvenec, ki ga je napisal pesnik in pisatelj Branko Rozman. Predvajano bo prvič v soboto dne 6. aprila. Vsako noviteto je slovensko občinstvo že v domovini pozdravilo kot poseben dogodek v kulturnem življenju. Še mnogo bolj pomembno pa je to dejstvo, ker se emigracijska ustvarjalnost pomnožuje z novim delom.

To pa ni prvo dramsko delo, ki prihaja na oder v zamejstvu. Pred tremi leti je Marijan Wilenpart napisal dramo "Zadnji krajec", delo je bilo izvajano kot krstna predstava v okviru prireditev Gledališkega odseka Slovenske kulturne akcije. Pisatelj Karel Mašer je dramatično svoj roman "Kaplan Klemen", dramatičizacijo so izvajali na slovenskih odrih v Združenih državah, pa tudi v Bs. As. Nekatere teh dram so pozneje igrali tudi v slovenskih oddajah tržaške radijske postaje.

Že po teh podatkih se more delavnost pisateljev v zamejstvu primerjati prav dostojno z ono v domovini, kjer v teh letih po revoluciji ni bilo predvajanih ravno kaj več slovenskih novitet.

I

"Roka za steno" je drama, ki zajema našo sodobno problematiko, po motivih pa zajema dobo med revolucijo in po njej. Dela ostalih pisateljev v zamejstvu in doma tudi obravnavajo ta čas, vendar je Rozmanovo delo zasnovano čisto svojsko in je po tehniki in temah odmaknjeno ostalim predvajanim delom.

Mira Pucova je napisala dramo iz časov med revolucijo, delo je bilo tudi predvajano na ljubljanskem odru, po mnenju kritike pa ni seglo čez okvir tendenčnosti. Močnejše delo je napisal Potrč (Pri Kreflovih), polno naturalističnih slik in razpletov, pa delo ni preseglo rednega števila predstav na odru v Ljubljani, v Mariboru in Celju. Torkar je skušal uiti zgolj realistični tehniki, prenesel je dogajanje v alegorični in pravljicni svet — pa ga je kritika odklonila, češ da ni prečital, ker je vse izzvenelo iz umetničnega. Med pisatelji v zamejstvu se je problemom med revolucijo približal tudi Marijan Wilenpart. Šel je dalje. Zagrabil je dogodek iz revolucije in ga podal s sredstvi, blizu naturalističnemu obravnavanju — idejo dela pa je že odtrgal svetu revolucije in zaključek prenesel v težave in konflikte življenja v zamejstvu.

Revolucija in leta po njej so prinesla nove elemente in postavila druga izhodišča za presojo sveta in njegovih zapletov. Doma je prvi skušal zajeti ta svet Matej Bor-Pavšič in napisal dramo Kolesa se vrtijo, zastavljeno na globlje psihološke sestavine problema, odmaknil ljudem dnevni dogodek v toliko, da je pokazal, kako se nov svet čisti v vesti nestopajočih ljudi. Sledeč tehniki novega socialističnega realizma je pokazal krizo ljudi, ki so izvajali revolucijo in prevzeli potem oblikovanje novega reda v svoje

roke. Na oder je povabil junake, nosilce novih temeljev soz. pri tem pa jih tudi že razkrinkal (poudaril, da je red nemogoč, ako se dolo in mje voditelji ne odločijo vsaj za neke moralne principe. Delo je v rev. Naša sodobnost izšlo okrnjeno (sam prvo dejanje), na odru je bilo le za ne predstav, pisatelj pa se je moral umiti za nekaj časa v zatišje.

Doma niso mogli vedati, kaj je on stran zavese, onstrane stene. Kriza problemov pomnoženih revolucijo, ni samo socialna ali politična. Krivda režima je v tej zvezi drugotna. Za zaveso je še vse kaj več samo dogodki, ki na zunaj dajejo in izkrajajo. Problema ni mogoče več zaje samo s tem, da se pisatelj postavi na ag domovine in se ob pogledu nanjo z. Nosilci dogajanja ne morejo biti mo žrtve korupcije in cinizma, ki ruši moralno — za prgom in tam v glob je svet trdnih tal in ta tla bodo ostala četudi se v osredju ponujajo liki, ki so se odločili reagirati samo kot lutke v borbi z usodo.

Toda človek ni lutka, pa naj se še tako lovi za varljivo biljo. Obup in razočaranje moreta megliti pogled, lahko se zgodi, da se kdo iz obupa reši v apatijo (ki je več ko cinizem). Tam zadaj bodo v naprej table dekalog, ki ga še ta mogle zgrešiti. Med da marsikaj, ker pr se izdelana navodila (Kolesa se vrtijo) med nami pa se ni vilo, ker je prišlo drag katastrofe.

Rozmanovo delo "Roka za steno" je katoliška drama in slovenska katoliška dramska literatura pomeni to delo v literaturi novost. Drama prenaša problem v čisto drug okvir.

Slovenski katoliški gledališki pisatelji (Meško: Gobavi; Gregorin: dramatičizacija poglavij sv. pisma; Sardenko: dramski prizori; gregorijanske priredbe) so skušali z vzgledi in alegorijami poglabljati ljubezen in spoštovanje verskih resnic. Močno se je odmakel od tega načina Pregelj z Azazelom. Unum est necessarium.

Rozmanov okvir, ker se zaključ samo iz vsebine ali ak se gradi v igralcih in poslušalcih, razpoznanje in resnica pa naj že vzraste iz doživetja vsega občestva. Spoznanje, kronike ali popisa, svojega razkritja je povedi. Nosilec vloge je poražen, premagan, na prag odve že kot zmagovalca, gel vse, kar je vedno osebo — metafizično zumska vsota spoznanja in dokazov, ki se očisti dajo duši.

Tehnika dela ne more biti drugačna, ako se skuša ves problem zajeti ne samo v igralcih, ampak se mora raztegniti na vse poslušalce, na občestvo, čigar izraz so dogajanja glavnih junakov na odru. Če je zaključek religiozen, pa je tudi idejno delo katoliško, le da je ideja podčrtana s tisto silo in izčiščenostjo, kot je to v sodobnih delih lastno tam, kjer se tendenca kot sredstvo odklanja.

III

Sodobna dramatika je bogata na delih, ki obravnavajo problem obupa in trpljenja. V zadnjih letih so ga ravno pisatelji eksistencialistične smeri zagrabil z vso silo. Pisatelji te struje ga zgrabijo, razgledajo in večinoma puste nerešenega, povzpnejo se nazadnje do stopnje, v kateri prepuste junaka predanega apatiji v usodo.

Katoliški pisatelji so ga prav tako postavili na oder ali pa ga orisali v svojih spisih. Bernanos (Razgovori karmeličank, Dnevnik podeželskega župnika) ga ovija v občutje strahu in trpljenja, rešitev je samo v zaupanju v Milost. François Mauriac (Asmodej, Zlosrečna ljubezen) ga slika kot večno borbo med dobrim in zlim in končni spopad z zlim se bo zaključil šele v poslednjem trenutku smrtne ure. Diego Fabbri ga je v Sodbi proti Jezusu podal kot odsev večne agonije Kristusa med nami; naš proces bo izjubljen, ako se odtrgamo od te agonije.

Vse te primere pa so le malo koristne za pravo obravnavanje in razumevanje novega slovenskega dramskega dela. Umetnost je med drugim odraz napetosti duhovne rasti vsakega naroda. Slovenska literatura tega problema med nami ne more reševati drugače kot vzporedno s parabolo verskega in duhovnega potenciala med nami. Slovenski katoliški pisatelj ne more kreniti čez ta okvir. Zato je zgrešeno misliti, da more delo po svojem problemu ali tehnični obdelavi kaj

trpeti ali se obogatiti, ker je podano na nov, svetovnemu obravnavanju vzporeden način.

Drama "Roka za steno" je sodobna v tem, da je iz naše srede dvignila problem obupa, trpljenja in odrešenja, besede naših ljudi izpovedujejo in pričajo o rasti in očiščenju. Na odru so ljudje iz domovine in emigracije — slovenski problem je postavljen kot del iskanja — katoliški pisatelj ga je zgrabil občestveno in mu nakazal rešitev.

Pred pol stoletja je Claudel pisal drame, ki so slavospevi resnicam vere med francoskim narodom. Igrali so jih najprej v tujini, v Franciji so prodrle šele sredi tega stoletja. Skrivnost je morala "preskočiti" mnogo stopenj, da je mogla zajeti poslušalca iz druge polovice našega stoletja.

Religiozni zaključek v Rozmanovi drami, kot je podan sedaj, bo terjal še obdelave. Toda je že pričevanje resnic in lepote, ki se odkrivajo.

R. J.

RAZPIS KNJIŽNIH NAGRAD

Mecen, ki želi ostati neimenovan, je dal s svojim darom Slovenski kulturni akciji možnost, da tudi za leto 1958 razpisuje

BOŽIČNE KNJIŽNE NAGRADE

v skupnem znesku 10.000 (desettisoč) argentinskih pesov z namenom, da se poživi slovensko ustvarjalno delo.

1. Nagrade so tri in sicer v zneskih 5.000.—, 3.000.— in 2.000.— argentinskih pesov.
2. Prispevki morajo biti izvirna leposlovna ali znanstvena dela, ki še niso bila objavljena ali izvajana (roman, povest, drama, zbirka pesmi, novel ali črtic; razprava iz slovenskih domoznanskih področij, iz humanističnih ved, pa tudi drugačen izsledok slovenskega znanstvenika).
3. Sodelovati more vsak kjerkoli živeči slovenski književnik in znanstvenik razen članov žirije in nagradencev prejšnjih natečajev.
4. Rokopis je treba poslati do 31. oktobra 1957 v dveh na stroj pisanih izvodih na naslov: Slovenska kulturna akcija (Knjižne nagrade), Alvarado 350, Ramos Mejía, Prov. Buenos Aires, Argentina.
5. Rokopisi morajo biti opremljeni s šifro. Pravo ime je treba poslati v rokopisu priložni zaprti kuverti, ki nosi isto oznako kot rokopis. Kuverte se odprejo na dan razglasitve izida, to je 22. decembra 1957. Objavljena bodo samo imena nagrajenih avtorjev.
6. Slovenska kulturna akcija bo nagrajena dela objavila v svojih publikacijah šele po dogovoru z avtorjem.
7. Nagrade so izplačljive v Buenos Airesu.
8. Materialistično usmerjena dela ne pridejo v poštev.
9. Žirijo sestavljajo prof. Lojze Geržinič, Ruda Jurčec, dr. Milan Komar, dr. Branko Rozman in Zorko Simčič. Za presojo znanstvenih del, za katero je potrebna posebna strokovna razgledanost, kooptira žirija lahko 1 - 3 člane. K seji, na kateri se dokončno odloča o razdelitvi nagrad, je povabiti redne in kooptirane člane in imajo vsi enako glasovalno pravico.
10. Glasovanje razsodišča je tajno..
11. Razsodišče ima pravico proglasiti kako nagrado za samo delno doseženo. Prav tako ima pravico združiti dve ali več nagrad in jih razdeliti.

Buenos Aires, 1. marca 1957.

Slovenska kulturna akcija

naši večeri

Krstna predstava izvirne slovenske drame "Roka za steno", ki ji je avtor Branko Rozman, bo v gledališki dvorani kolegija "Santa Rosa", Bartolomé Mitre 1655, Capital. Dvorano je za vse svoje gledališke predstave in koncerte dobila Slov. kult. akcija po posredovanju ustvarjalnega člana Franceta Glavača. Najbližji dohod je s Plaza Congreso, eno kvadro po Callao, odtam pa poldrugo kvadro navzdol po Bartolomé Mitre.

naši ustvarjalci

Slovensko bogoslovje v Adroguetu je dobilo nov križev pot, delo akad. kiparja Franceta Goršeta, našega ustvarjalnega člana. V nedeljo dne 17. marca je novi križev pot blagoslovil prevz. škof dr. Gregorij Rožman. Delo je po zasnovi in izvedbi res novost in je velika pridobitev kapele v bogoslovju, ki se sedaj lahko ponaša z veliko stvaritvijo slovenskega umetnika.

odmevi

"Katoliški glas", ki izhaja v Goricu, je v svoji številki z dne 9. marca 1957 objavil kritiko MEDDOBJA. III. števil. 1 - 2, ki jo je napisal (r - r). Med drugim pravi:

"Literarno glasilo Slovenske Kulturne akcije v Buenos Airesu, Meddobje je nastopilo svoje tretje leto življenja. Prvi zvezek novega letnika obsega št. 1 - 2, skupno 96 strani. Po treh letih je Meddobje med nami že precej znano, vsaj kdor se zanima za kulturo, ga pozna. Kot glasilo S.K.A. je poleg Vrednot nositelj hotenj in ciljev, ki si jih je zastavila pri svojem delovanju. Tudi ta zadnja številka Meddobja pravi o tem.

...močneje je zastopan esejistični in razpravi del v reviji. Na čelu stoji uvedba na razpravo Karla Truhlarja "Preobražanje sveta in beg pred njim". Karel Truhlar je profesor na papeški univerzi Gregorijani... in se tudi njegovim razpravam pozna, da ga zanimajo vprašanja človeškega odnosa do Boga in sveta. Toda tega ne dela samo kot teolog, temveč tudi kot literat, saj je nekoč sam skladal pesmi in se literaturi tudi danes ni odrekal. Zato so njegove razprave zanimive tudi za literata, ki je pripravljen nekoliko misliti. Izmed ostalih esejev omenimo... Tineta Debeljaka "Spomine na Narteja Velikonjo". Debeljak nam v svojih esejih rešuje predvsem za literarno zgodovino važne in zanimive podrobnosti iz življenja piscev okrog "Dom in sveta" v zadnjih letih pred drugo svetovno vojno in med njo. To so stvari, ki največkrat ve zanje samo on, in povrh še take, da jih v domovini že dolgo ne bodo smeli omenjati. Zato je prav, da Tine Debeljak tudi o takih stvareh piše.

Če hočemo ob zaključku tega poročila odkrito povedati svoje mnenje o delu S.K.A. ob začetku četrtega leta njenega delovanja, bi najprej rekli, da argentinske Slovence občudujemo zaradi njih poguma in podjetnosti. Ustvariti si želijo

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Pod pokroviteljstvom prevz. škofa
dr. Gregorija Rožmana

Gledališka dvorana kolegija "Santa Rosa",
Bartolomé Mitre 1655

Sobota 6. aprila ob osmih zvečer

krstna predstava

branko rozman

roka za steno

izvirna slovenska drama

Igra, režija in scena — Gledališki odsek.

Ponovitve ne bo.

Vstopnice po 7.- pesov so v predprodaji v pisarni Kulturne akcije (Alvarado 350, R. Mejía), v prodajalni "A los mandarines" (Avd. de Mayo 693, R. Mejía) in v Dušnopastirski pisarni (Ramón Falcón 4158, Capital). Eno uro pred prestavo pa pri blagajni ob vhodu v dvorano.

take pogoje za kulturno ustvarjanje, ki naj bodo kar se da podobni onim, ki bi jih imeli v domovini, ko bi bila svobodna. V tem so res vredni našega občudovanja".

porocamo

17. marca je bil v Bs. As. V. socialni dan Družabne Pravde. S sveto mašo ga je začel škof dr. Gregorij Rožman, ki je zborovalce nagovoril z besedami kardinala Stepinca, ko je ta preganjanje cerkveni knez predstavnikom nemške katoliške mladine dejal, da so na svetu odpovedali vsi sistemi — liberalizem, nacizem, fašizem in komunizem —, pa da je ostal samo še Kristus; z Njim nam je dan nov začetek.

Po službi božji je bilo v ciudadelski dvorani zborovanje, na katerem je prvo predavanje pod naslovom "Podjetnost in morala" imel ustvarjalni član Slov. kult. akcije, dekan teološke fakultete, univ. prof. dr. Ignacij Lenček. V svojih izjavah je predavatelj naglasil, da morajo moralna načela prevevati tudi gospodarsko dejavnost. Res ima gospodarstvo svoje zakone, a ni izvzeto iz območja božjih postav. Zanimiva referata sta imela tudi Avgust Horvat o krščanskem pojmovanju dela in dr. Julij Savelli o človeških odnosih v modernem obratu. Za sklop so prebrali še resolucije, ki jih je tudi za to priložnost sestavil ustvarjalni član S'ov. kult. akcije, univ. prof. dr. Ivan Ahčin.

Kulturno akcijo je na zborovanju zastopal njen predsednik, Ruda Jurčec.

SREČKE UMETNIŠKE LOTERIJE

so že v prometu in jih lahko kupite v pisarni Slovenske kulturne akcije in pri vseh povejernih po svetu. Velja v USA in kanadi pol dolarja, v Italiji 200 lir, v Angliji četrt funta, v Argentini 10 pesov.

Že skoraj vsi slovenski umetniki v izseljenstvu so pripravili svoje umetnine za loterijo SKA. Pred kratkim je sporočil slikar Božidar Kramole, da je odposlal iz Toronta oljnat sliko, ki predstavlja v argentinski valuti vrednost 5000 pesov

Najvažnejši namen umetniške loterije je

V VSAKO SLOVENSKO STANOVANJE — ČIMVEČ SLOVENSKIH UMETNIN

Zrebanje bo na družabni prreditvi SKA v soboto 4. maja 1957.